

ÜNİVERSİTE SIRALAMALARININ TOPLUMDAKİ ETKİLERİ

Üniversite eğitimi, ülkelerin ekonomik gelişiminde önemli bir yer tutar. Gelişmekte olan ülkelerin, milli gelirlerini artırmak için iyi üniversitelerde eğitim almış mezunlarının sayısını artırması gerekir. Üniversitelerinin kalitesini sürekli olarak artırmayı başaran ülkelerin, gelişmiş ülkeler arasına girme şansı yüksektir. Gelişmiş ülkelerin düzeyine çıkmak isteyen ülkeler, üniversitelerini dünyanın en iyileri arasına sokmak için çaba göstermelidir. Dünya üniversite sıralamaları, gelişmekte olan ülkelere bu açıdan yol gösterici olabilir. Milli geliri yüksek ülkelerin, sıralamalarda ilk 100 üniversite arasında diğer ülkelere göre daha çok üniversitesi olduğu görülmektedir. Kişi başı milli geliri 54 bin dolar olan ABD'nin, ilk 100'de 40 üniversitesi vardır. İlk 100'de 7 üniversitesi olan İngiltere'nin milli geliri 40 bin dolardır. Milli geliri 46 bin dolar olan Almanya'nın ilk 100'de 5 üniversitesi vardır. Avustralya'nın milli geliri 46 bin dolardır ve ilk 100'de 5 üniversitesi vardır. ABD'de 3000 üniversite ve 1700 iki yıllık meslek yüksekokulu bulunuyor. ABD'de 13 milyon yükseköğretim öğrencisi olduğu göz önüne alınırsa, milyonlarca lise mezununun 4700 yükseköğretim kurumu arasından en uygun olanını seçmesinin kolay olmadığı görülür.

İlk üniversite sıralaması:

ABD'de US News and World Report Dergisi, 1983'te dünyanın ilk üniversite sıralamasını yayınladı. Sıralamanın hedefi ABD'deki üniversite adaylarının, kendilerine uygun bir üniversite ararken zaman kaybetmeden güvenilir bir kaynak bulmasını sağlamaktı. Bu sıralama, kısa sürede öğrenci ve veliler tarafından ilgi gördü. Sıralama sadece ülkedeki lise mezunları için değil, ABD'de lisans veya lisansüstü eğitim almak isteyen yabancı öğrenciler için de güvenilir bir başvuru kaynağı oldu. US News and World Report 2014 üniversite sıralamasını yayınladığında, kurumun internet sayfasını sadece 1 gün içinde 2,6 milyon kişi ziyaret etti ve 19 milyon sayfa görüntülemesi yapıldı.

Sıralamanın Malezya'daki etkisi:

İlk dünya üniversite sıralaması 2003'te Çin'de ortaya çıkan ARWU'dur. Ardından QS, THE ve Webometrics 2004'te, Leiden 2007'de, HEEACT (NTU) 2007'de, SciMago 2009'da ve URAP 2010'da dünya üniversite sıralamalarını yayınlamaya başladı. Dünya sıralamaları, ilk yıllardan itibaren özellikle gelişmekte olan ülkelere çok ilgi çekti. Üniversitelerin büyük çoğunluğu, dünya sıralamalarındaki yerlerini internet sayfalarında ve tanıtım broşürlerinde ilan etmektedir. Malezya'daki Malaya Üniversitesi 2004'te ilk kez yayınlanan QS-THE sıralamasında dünyanın en iyi 89. üniversitesi olunca konu ülkedeki tüm basın organlarında yer aldı. Ancak üniversite 2005 yılında 169. sıraya düşünce, rektör H. Yaacob halk tarafından günlerce protesto edildi ve istifası istendi. Rektör istifa etmedi ama birkaç ay sonra görevinden alındı. Yeni rektör

R. Salim, 2006'da göreve başladı ancak Malaya Üniversitesi'ni iki yıl içinde QS-THE sıralamasında üst sıralara çıkartamayınca o da görevden alındı.

Alan sıralaması çok etkili oldu:

En son araştırmalar, tercih aşamasındaki yabancı öğrenciler için en önemli yol göstericinin bilim alanı sıralamaları olduğunu gösterdi. Daha fazla yabancı öğrenci çekmek isteyen gelişmiş ülkeler, tercih aşamasında üniversite adaylarını nelerin etkilediğini yakından izlemektedir. ABD ve Avrupa'da, yabancı öğrencilerin başka ülkelerde üniversite eğitimi almak için hangi kaynakları kullandığı araştırılmaktadır. Merkezi ABD'de olan ve eğitim alanında araştırma yapan Hobsons firması, 2015 yılında 210 ülkeyi kapsayan bir araştırma yaptı. Araştırma, 210 ülkede yaşayan ve başka ülkelerdeki üniversitelere gitmek isteyen 45 bin üniversite adayına uygulanan ankete dayanıyor. Bu çalışma, yabancı öğrencilerin üniversite tercih nedenlerini anlamak amacıyla İngiliz üniversiteleri için yapıldı. Bu rapora,

https://www.timeshighereducation.com/sites/default/files/breaking_news_files/hobsons_emea_international_student_survey_2015.pdf

adresinden ulaşılabilir. Hobsons firması, yabancı öğrencilerin başka bir ülkede üniversite seçerken en fazla, bilim alanı sıralamalarından yararlandığını açıkladı. Araştırma, 210 ülkedeki öğrencilerin %23'ünün, başka bir ülkede üniversite seçerken URAP'ın alan sıralamasından yararlandığını gösterdi. Öğrencilerin %40'ı ARWU, %32'si THE, %28'i QS, %21'i US News, %9'u HEEACT, %7'si Webometrics, %4'ü Leiden ve %2'si SciMago'dan yararlandığını bildirdi. Üniversite sıralamaları, üniversite adayları ve diğer ilgililer için sanılandan fazla önem taşımaktadır.

Prof. Dr. Ural Akbulut
ODTÜ Kimya Bölümü

24 Aralık 2015 Hürriyet

210 ülkedeki yabancı öğrencilerin üniversite seçerken yararlandığı bilim alanı sıralamaları (URAP %23)

FIGURE 14: WHEN COMPARING THE RANKINGS AND RATING OF INSTITUTIONS OR PARTICULAR SUBJECTS, WHICH WEBSITES OR LEAGUE TABLES DO YOU REFER TO?

